

Diarienummer:
KFM 29542-2025

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Avveckling av Utbetalningsmyndighetens system med transaktionskonto

(Fi2025/02152)

1 Sammanfattning

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden) har inga synpunkter på de bedömningar som görs i promemorian eller de föreslagna författningsändringarna. Kronofogden vill dock i sammanhanget peka på att avvecklingen av systemet med transaktionskonto, i vart fall på sikt, riskerar att medföra vissa negativa konsekvenser för effektiviteten i utsökningsförfarandet. Enligt Kronofogdens mening finns det därför skäl att överväga en reglering som ger myndigheten enklare tillgång till uppgifter om utmättningsbara utbetalningar, t.ex. en generell skyldighet för statliga myndigheter att på begäran återkommande dela information om kommande utbetalningar.

2 Bakgrund

Sedan länge har Kronofogden välutvecklade digitala informationsutbyten med vissa utbetalande myndigheter avseende utmättningsbara utbetalningar till enskilda. Sådana informationsutbyten möjliggör automatiserade förfaranden för tillgångsundersökning och utmätning. Som ett exempel drev myndigheten in drygt två miljarder, utgörandes 12 % av det totalt indrivna beloppet år 2024, genom automatiserade utmätningar av utbetalningsbara överskott på skattekontot.

I Utsökningsutredningens betänkande Ett modernare utsökningsförfarande (SOU 2016:81) konstaterades att Kronofogden borde samverka och ha digitaliserande informationsutbyten om utbetalningar med ytterligare myndigheter. Utredningen identifierade 180 myndigheter som gjorde ovillkorade utbetalningar till enskilda och ansåg att de närmare praktiska

och rättsliga förutsättningarna för samverkan behövde utredas vidare. Utredningen föreslog att Kronofogden skulle ges ett sådant utredningsuppdrag. Förslaget i denna del har ännu inte lett till åtgärder.

När Utbetalningsmyndigheten inrättades bestämdes att ett belopp på transaktionskontot skulle vara utmätningbart trots att det inte fick överlåtas (11 § lagen [2023:454] om transaktionskonto vid Utbetalningsmyndigheten). I syfte att möjliggöra ett automatiserat förfarande för tillgångsundersökning och utmätning från transaktionskontot föreslogs en uppgiftsskyldighet för Utbetalningsmyndigheten gentemot Kronofogden (promemorian Kompletterande författningsförslag avseende Utbetalningsmyndigheten [Fi 2023/00880]). Uppgiftsskyldigheten skulle träda i kraft den 1 januari 2027, dvs. den dag då systemet med transaktionskonto senast skulle vara i full drift.

I den ovannämnda promemorian betonades, liksom Utsökningsutredningen gjort tidigare, att det för ett effektivt verkställighetsförfarande var viktigt att Kronofogden hade tillgång till information om statliga utbetalningar och därtill hade en praktisk möjlighet att på ett rättssäkert och kostnadseffektivt sett utmäta de kommande utbetalningarna. I Kronofogdens remissvar över promemorian (KFM 23428–2023) välkomnade myndigheten den föreslagna uppgiftsskyldigheten och tillade bl.a. att den utgjorde en viktig framtidssäkring givet antagandet att ytterligare typer av utbetalningar i framtiden skulle kunna komma att administreras i transaktionskontosystemet.

Kronofogden bedömde alltså att samverkan med Utbetalningsmyndigheten inom ramen för systemet med transaktionskonto skulle ge myndigheten det som föreslogs i Utsökningsutredningen, dvs. ett digitaliserat informationsutbyte om kommande statliga utbetalningar till enskilda samt en möjlighet till automatiserade utmätningar när det är aktuellt.

3 Synpunkter

I och med att regeringen har aviserat sin avsikt att renodla Utbetalningsmyndighetens verksamhet anser Kronofogden att andra sätt att säkerställa myndighetens tillgång till information bör övervägas. Det kan inte anses vara en tillfredsställande ordning att en del av staten utbetalar ersättningar till enskilda samtidigt som den delen av staten som har till uppgift att driva in bl.a. återkrav och andra offentliga fordringar, dvs. Kronofogden, inte har kännedom om detta och möjlighet att agera.

Enligt Kronofogdens uppfattning talar mycket för att det bästa alternativet vore en generell skyldighet för utbetalande myndigheter att efter begäran återkommande lämna uppgifter om kommande utmättningsbara utbetalningar till Kronofogden. En sådan reglering skulle således ge Kronofogden möjlighet att initiera ett regelbundet uppgiftslämnande när det bedöms vara en befogad och ändamålsenlig utredningsåtgärd. Beroende på omfattning och förutsättningar hos den andra myndigheten kan det tänkas att en begäran om uppgiftsutbyte utmynnar i såväl automatiserad som manuell hantering.

Det finns enligt Kronofogdens mening alltså skäl att närmare utreda och överväga en generell skyldighet för statliga myndigheter att efter en begäran därom återkommande lämna uppgifter om kommande utmättningsbara utbetalningar till enskilda.

Det här beslutet har fattats av rikskronofogde Fredrik Rosengren. Verksjurist Johan Alnebo har föredragit ärendet. I den slutliga handläggningen har även biträdande rikskronofogde och tf. rättschef Cecilia Hegethorn Mogensen, verksamhetsdirektör verkställighetsavdelningen Mats Bengtsson, verksamhetsdirektör krav- och betalningsavdelningen Tomas Höglund verksamhetsdirektör överskuldsättningsavdelningen Kristin Alm, utvecklingsdirektör Daniel Jonsson, verksamhetsstödsdirektör Marie Olausson, it-direktör Annika Steffner, tf. hr-direktör Eva Bergström och enhetschef för verksamhetsjuridiska enheten Christina Sundblad deltagit.

Beslutet har godkänts digitalt och saknar därför underskrift.